

 dos. Zaur Məmmədov
"30" "V" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050409-Mühasibat
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/F (Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları)

Kodu: İPFS-B06

Fənn proqramı: (Kafedranın 30.05.2025 14 sayılı protokol, fənn müəlliminin işçi tədris proqramı)

Tədris ili: IV (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü cəmi: Auditoriya saati: 24 saat (Mühazirə - 14 saat, seminar-10 saat)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Auditoriya №:

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat: Hüseynli Nuran Mirəqil oğlu, Baş müəllim

Məsləhət günləri və saati: III gün saat 9⁰⁰-13⁰⁰.

E-mail ünvanı: nurangaga@yahoo.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Q.Ə. Abbasov "Mühasibat uçotu". Dərslik. Bakı, "İqtisad Universiteti" nəşriyyatı, 2015

2. Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları. /İngilis dilindən tərcümə/. ADİU. 2012

3. Maliyyə Hesabatlarının hazırlanması". AR MN. Təkmil səviyyə. Bakı. 2013

4. Hennie V.G. Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları. Praktiki vəsait. /N.M. Hüseynovun redaktorluğu altında ingilis dilindən tərcümə/. Bakı. 2006

Əlavə ədəbiyyat

5. Aleksander D., Britton A., Yorissen A. Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartları: nəzəriyyədən praktikaya /rus dilindən tərcümə/. Bakı, ADİU. 2010

Əlavə ədəbiyyat

6. Международные стандарты финансовой отчетности: учебное пособие /B.P. Cиднева. – М. KHOPUC, 2007. – 216 с.

7. Müslümov S.Y., Kazımov R.N. Maliyyə təhlili. Dərslik Bakı, 2012

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş, Mikroiqtisadiyyat, Makroiqtisadiyyat və Mühasibat uçotu fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: MUBS-na ehtiyac MH-da əhəmiyyətli manipulyasiyaların və səhvlərin qarşısını almaq, maddələrin MH-da ardıcıl şəkildə əks olunduğunu, əgər belə deyilsə, bunun səbəblərinin açıqlanmasını təmin etmək, iqtisadiyyatın qlobalaşdırılması ilə əlaqədardır. Bu məsələnin həlli ilə bağlı müəyyən maneələr ölkələrin müxtəlif maraqlarını, bir neçə mühasibat yanaşmasının olması faktı, standartların bəzi əhəmiyyətli hissələrinin tam şəkildə formalaşmamasını aid etmək olar. MUBSŞ tərəfindən müəyyən olunan standartların məqsədi bütün dünyada mühasibat və biznes icması tərəfindən tanınmaqdır. Bunun üçün yüksək peşəkarlığa malik insanlar tərəfindən idarə olunacaq olan yüksək keyfiyyətli təşkilati strukturun olması vacibdir. Prosedurlar mümkün qədər şəffaf və əsaslandırılmış olmalıdır. Maraqlı tərəflərin (MH istifadəçiləri, onu hazırlayanlar, auditorlar və elmi işçiləri) bu şəffaf prosesdə iştirakı təmin edilməlidir. MHBS Şərhlər Komitəsi və MHBS üzrə Məsləhət Şurası kimi MUBSŞ-nin digər orqanlarının təşkilati strukturunun, eləcə də MUBSŞ-nin Əsas Proseslər üzrə Qaydalarında müəyyən edilmiş standartların yaradılması prosesinin məqsədi bu işi yerinə yetirilməsidir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal-tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal-tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilər;
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilər bilər;
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilər;
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semester nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91 - 100	Əla	A
2	81-90	Cox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	Qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi 24 saat. Mühazirə - 14 saat, seminar 10 saat

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , <u>seminar</u> , məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Mühazirə		Seminar	
		Saat	Tarix	Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
	Mühazirə mövzuları				
1	Maliyyə hesabatının əsasları və hesabatda milli fərqlər, maliyyə Hesabatlarının hazırlanmasının məqsədi Plan: 1.Maliyyə hesabatının istifadəçiləri 2.Faydalı informasiyaların xarakteristikası və kommunikasiyaların zəruriliyi 3.MHBS-nin mahiyyəti 4. MHBS- nin məqsədi 5. Hesabat sistemindəki fərqlər və hesabatın tətbiqi 6. Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının məqsədi və faydası 7. MHBS komitəsi 8. Əsas tənlilikdə mənfəət, kapital, sərvət və dəyər. Fişer və Hixsin konsepsiyaları 9. Müəssisənin iqtisadi resursları və onun hesabatın verilməsi, və onun hesabatlarına qarşı iddialar Mənbə: [Mühazirə materialları, 1;2;3;4;5;6]	2		2	
2	MHBS 17 və ya sığorta müqavilələri, 1 №-li Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartı Plan: 1. MHBS 17 nin məqsədi 2. MHBS 17 nin tətbiq sahəsi 3. Sığorta müqaviləsindən ayrılan komponentlər 4. 1 №-li Maliyyə Hesabatının məqsədi və tətbiq sahəsi 5. 1 №-li Maliyyə Hesabatında tanınma 6. 1 №-li Maliyyə Hesabatının məlumatın təqdimatı və açıqlanması 7. Qeyri- maddi aktivlər Mənbə: [1;2;4;6;7]	2		2	

3	Kiçik və orta sahibkarlıqda (KOS) MHBS Plan: 1. KOS üçün MHBS nin mahiyyəti 2. KOS üçün MHBS nin məqsədi 3. KOS da müəssisənin maliyyə vəziyyəti 4. Aktivlərin qiymətdən düşməsi 5. Amortizasiyanın uçotu prinsipləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 2; 3; 4;6;7]	2		2	
4	Pul vəsaitlərin hərəkəti haqqında hesabatlar və hesabatın təqdim edilməsində xüsusi mövzular Plan: 1. Pul vəsaitlərin hərəkəti haqqında hesabat 2. MHBS-7 tələbləri 3. Seqment hesabatı 4. Səhmə ayrılmış mənfəət 5. Arealıq maliyyə hesabatı Mənbə: [Mühazirə materialları, 2; 3; 4;6; 7]	2			
5	" Uçot siyasətləri, uçot qiymətləndirmələrində dəyişikliklər və səhvlər " adlı 8 No lu Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı Plan: 1. MHBS 8 in məqsədi və tətbiq sahəsi 2. MHBS 8 də əsas anlayışlar 3. MHBS 8 in tətbiq edilməsi 4. Uçot siyasətində dəyişikliklər və ardıcılığı Mənbə: [Mühazirə materialları, 2; 3; 6; 7]	2		2	
6	Konsolidə olunan maliyyə hesabatları Plan: 1. Qrup üzrə hesabatının tərtib olunmasının zəruriliyi 2. İdenitifikasiyaladılan aktivlərin və öhdəliklərin dəyərinin korrekte edilməsi 3. Bir neçə törəmə şirkətin mövcudluğu zamanı konsolidə olunan hesabatın hazırlanması 4. Əldəetmə metodu və maraqların birləşməsi metodu üzrə uçotda olan fərqlər. 5. Payla iştirak metodu ilə uçot və assosiasiyalı şirkətlər 6. Əlaqəli tərəflər arasındakı əməliyyatlar Mənbə: [Mühazirə materialları, 2; 3; 4;6]	2			
7	" İşçilərin mükafatlandırılması " adlı 19 No-lu Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı, vergi bazası və qudvil Plan: 1. Vergi bazası 2. Qudvil 3. İşçilərin qısamüddətli mükafatlandırılması 4. Pensiya – mükafatlandırmanın forması kimi Mənbə: [Mühazirə materialları, 2; 3; 4;6]	2		2	
X	Cəmi:	14		10	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Tələbə milli hesabların əsaslarını mənimsəməli və milli və beynəlxalq hesablarda fərqləri bilməli, maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartları ilə əlaqədar hüquqi bazanı öyrənməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Maliyyə hesabatlarını tərtib etməyi öyrənir;
- Maliyyə hesabatlarını oxumayı və anlamağı bacarır;
- Maliyyə hesabatlarını beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə təhlil etməyi bacarır;

XIII. Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları:

Kollektiv sualları

1. Maliyyə hesabatının istifadəçiləri
2. Faydalı informasiyaların xarakteristikası və kommunikasiyaların zəruriliyi
3. Əsas tənlkdə mənfəət, kapital, sərvət və dəyər. Fişer və Hixsin konsepsiyaları
4. MHBS 17 nin məqsədi
5. Amortizasiyanın uçotu prinsipləri
6. Pul vəsaitlərin hərəkəti haqqında hesabat

7. MHBS 8 in məqsədi və tətbiq sahəsi
8. İdenifikasiyalasdırılan aktivlərin və öhdəliklərin dəyərinin korrekte edilməsi
9. Qudvil
10. Vergi bazası

XV. İmtahan sualları:

1. Maliyyə hesabatının istifadəçiləri
2. Faydalı informasiyaların xarakteristikası və kommunikasiyaların zəruriliyi
3. MHBS-nin mahiyyəti
4. MHBS- nin məqsədi
5. Hesabat sistemindeki fərqlər və hesabatın tətbiqi
6. Ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının məqsədi və faydası
7. MHBS komitəsi
8. Əsas tənlidə mənfəət, kapital, sərvət və dəyər. Fişer və Hixsin konsepsiyaları
9. Müəssisənin iqtisadi resursları və onun hesabatın verilməsi, və onun hesabatlarına qarşı iddialar
10. MHBS 17 nin məqsədi
11. MHBS 17 nin tətbiq sahəsi
12. Sığorta müqaviləsindən ayrılan komponentlər
13. 1 №-li Maliyyə Hesabatının məqsədi və tətbiq sahəsi
14. 1 №-li Maliyyə Hesabatının məlumatın təqdimatı və açıqlanması
15. Qeyri- maddi aktivlər
16. KOS üçün MHBS nin mahiyyəti
17. KOS üçün MHBS nin məqsədi
18. KOS da müəssisənin maliyyə vəziyyəti
19. Aktivlərin qiymətdən düşməsi
20. Amortizasiyanın uçotu prinsipləri
21. Pul vəsaitlərin hərəkəti haqqında hesabat
22. MHBS-7 tələbləri
23. Segment hesabatı
24. Səhmə ayrılmış mənfəət
25. Aralıq maliyyə hesabatı
26. MHBS 8 in məqsədi və tətbiq sahəsi
27. MHBS 8 də əsas anlayışlar
28. Uçot siyasətində dəyişikliklər və ardıcılığı
29. Qrup üzrə hesabatının tərtib olunmasının zəruriliyi
30. İdenifikasiyalasdırılan aktivlərin və öhdəliklərin dəyərinin korrekte edilməsi
31. Əlaqəli tərəflər arasındakı əməliyyatlar
32. Vergi bazası
33. Qudvil
34. İşçilərin qısamüddətli mükafatlandırılması
35. Pensiya – mükafatlandırmanın forması kimi

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq olunmuşdur (30 may 2025-ci il "14" sayılı iclas protokol).

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

B/ m Nuran Hüseynli

Dəran Əfəndi dos 6 Təliyəso